СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XL. Ч. 20. Джерзи Ситі, Н. Дж., вівторок, 26 січня 1932. — VOL. XL. No. 20. Jersey City, N. J., Tuesday, January 26, 1932. THREE CENTS.

ВАШИНҐТОН ДУЖЕ ЗАЦІКАВЛЕНИЙ КАНДИДАТУРОЮ РУЗВЕЛТА НА ПРЕЗИДЕНТА

ВАШИНҐТОН. — Політичний світ столиці обчислює вигляди нюйорського ґовернора Рузвелта на побіду при виборах на президента держави. В першу чергу застановляються, чи Рузвелт одержить демократичну номінацію. Кажуть, що, як тепер стоять справи, Рузвелтови бракуватиме на демократичній конвенції всього 100 голосів, щоби мати за собою вимагану більшість двох третин голосів.

Та заки прийде до конвенції, яка відбудеться в Шикаґо в червні, ще богато дечого може змінитися. Дотого ще досі не знати, яке становище займе бувший нюйорський ґовернор, Ал Смит. Кажуть далі, що ситуація вияснится доперва в березні, коли в стейті Ню Гемшир вибиратимуть делеґатів на демократичну конвенцію. В тім стейті, як і в стейті Пенсилвенія, Смит має богато прихильників. І надіються, що обидва стейти заявляться за демократичну номінацію Смита на кандидата на президента.

Говернор Рузвелт вже зголосив свою кандидатуру і його прихильники вже розпочали кампанію в його користь.

ПРОПОНУЄ НОВУ ВЛАДУ ДЛЯ НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Семюел Сібурі, головний дорадник леґіслятурної комісії, яка розглядає господарку міста, передав нюйорській леґіслятурі звіт, у якім заявляється за передачу управи міста управителеви. В такий спосіб думає Сібурі усунути з міста владу, яка є партійною і підлягає Тамані Гол, та яка є причиною, що в місті все заражене ґрефтярством і корупцією.

Сібурі розповідає про те, як бувший мейор Олвані продавав „свій політичний вплив" за добрі винагороди і як політичні лідери ріжних дистриктів дають охорону злодіям, бандитам, ґемблерам, вбивникам і бутлеґерам.

Сібурі згадує також за теперішнього мейора Вокера, пригадуючи винайм портових причалів, при якім не обійшлося без грубих хабарів, а далі згадує й про бизнесового аґента мейора, Росела Шервуда, котрий утік з Ню Йорку і навіть не знати, де він обертається.

ЗИМИ НЕ СТАЛИ ТЕПЛІШИМИ.

ОЛБАНІ. — Дехто думає, що тепер зими не такі холодні, як бувало. А Ґустав Лінґрін, голова бюра погоди, твердить, що нема ніяких змін. Це тільки давними літами, коли ми ранком милися водою з замерзлого збанка, то почували зимно цілий день, а тепер жиємо серед тепла й миємося рано теплою водою та тепло вбираємось і тому нам здається, що зима стала лекша. Отже це в нас зайшли зміни, а в природі осталося все по старому.

ПОМЕР БАНКИР, ЩО НЕ СПЕКУЛЮВАВ.

НЮ ЙОРК. — Помер у 64 році життя Пол Моріц Варбурґ, нюйорський банкир великого впливу, котрий походив зі старої німецької родини банкирів і був відомий з того, що ненавидів біржеві оргії і ніколи не спекулював.

ДЕМОКРАТИ І НОВІ ПОДАТКИ.

ВАШИНҐТОН. — Демократи виробили проект нових податків, накладаючи їх на електрику, ґазоліну, телефони і перепродажу цінних паперів.

НАЧИСЛИВ 12 МОКРИХ СТЕЙТІВ.

ВАШИНҐТОН. — Генри Корен, президент „Асосіейшен еґенст Прогибішен Амендмент", вислав до послів і сенаторів конґресу листа, в якім вимагає від попертя резолюції в в справі знесення 18 поправки.

Він каже, що цього домагаються ріжні леґіслятури та що в тій справі внесено до конґресу петицію з 10,000,000 підписів. Таке домагання, каже він, вже піднесли 12 стейтів, яких населення становить одну четвертину цілого населення краю.

В СТОЛИЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ ЗВІЛЬНЕННЯ МУНІЯ.

ВАШИНҐТОН. — В церкві „Френдс Чорч", до якої належить також президент Гувер, відбуто масове віче, на якім говорили між іншими сенатори Гвилер і Най та конґресмен Ля Ґвардія і домагалися негайного звільнення Томи Мунія з тюрми та опублікования тої частини звіту комісії Викершема, де говориться про те, що Мунія засуджено несправедливо.

„СИНІ ЗАКОНИ" ЩЕ ДАЛІ ВСИЛІ.

ПЛЕЙНФІЛД (Ню Джерзи). — Поліція замкнула минулої неділі 4 театри рухомих образів і арештувала 65 осіб, а між ними і тих, що були в театрі. Сталося це на підставі так званих „синіх законів" з 1789 року, які не дозволяють влаштовувати в неділі того роду вистави.

Театральні підприємці заявили, що вони знову відчинять театри в наступну неділю.

БЕРНАРД ШО ОБОРОНЮЄ РОЗСТРІЛ ЦАРСЬКОЇ РОДИНИ.

Відомий англійський письменник Джордж Бернард Шо пише в американськім журналі „Космополитен", що большевики при розстрілі царської родини поступили більше по людяному ніж Англійці в 17 столітті або Французи у 18 столітті при страченні королів.

Він вказує на те, що там довго мучили дожиданням смерти, а большевики виконали засуд за мінуту.

Цебто, на його думку, царська родина не терпіла мук, але це, що царська родина довго не терпіла, ще не очищує убивників від закиду звірськости.

Навіть Серби не рубали після смерти свого короля Олександра і його жінки Драґи Машінової так по звірськи, як рубали большевики сокирами царські дочки на дрібні кусні. Самі вони казали, що на вид тієї різні і крови божеволіли.

ХЛОПЕЦЬ УБИВ СВОЮ МАМУ, СЕСТРУ І СЕБЕ.

Коло Дромгелер, Алта., 16-літній хлопець, Роберт Толмен, убив свою маму, 6-літню сестру, а відтак себе самого. Батько хлопця зі старшим сином їздив до Ромсей. Коли вернувся пополудни додому, застав там тільки Роберта, який рано був у школі. На питання, де є мама і сестра, він сказав, що в сусіда. Коли старший брат пішов до сусіда по маму і сестру, Роберт застрілив себе на дворі в присутности батька. Опісля батько знайшов трупи своєї жінки і дочки в пивниці дому.

Поліція не встані знайти причини, через яку хлопець допустився такого вчинку.

ВУЛЬКАН — МОРСЬКОЮ ЛІХТАРНЕЮ.

Недалеко порту Уякуція в Сальвадорі (Середуща Америка) є вулькан, який вповні заступає морську ліхтарню. З незвичайною точністю що 7 мінут викидає він струї горючої ляви. Тому в день великими клубами диму, а в ночі вогненними стовпами ляви — згаданий вулькан вповні заступає морякам морську ліхтарню.

СТРАШНІ ЦИФРИ.

Оголошена совітська офіціяльна статистика за 1929 р. стверджує, що протягом того року на цілій совітській залізничій сіти, довжини 52 тисяч англійських миль (англ. миля — півтора км.) трапилося 30 тисяч залізничих випадків, в яких згинули 1,000 осіб, а 2,000 лишилися каліками на ціле життя. Число залізничих катастроф зросло того року на 50 відсотків, число вбитих у тих катастрофах на 300 відсотків, число ушкоджених льокомотив і вагонів — на 100 відсотків. В самому місяці серпні 1929. року трапилося у Совітах 2,249 залізничих катастроф, у яких згинули 133 особи, 254 особи були тяжко ранені, а 384 льокомотив та 1,638 вагонів були цілковито знищені. — Ці офіціяльні совітські цифри найкраще ілюструють нам стан залізниць у країні, що поставила собі за ціль протягом короткого часу виконати абсурдальний плян т. зв. пятирічки.

ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ КОШИЦЯ И СПІЛЬНИЙ ВИСТУП З НАРОДНІМ БАЛЄТОМ АВРАМЕНКА.

В понеділок, 18-го січня 1932 р., списано в Ню Йорку умову між проф. Олександром Кошицем та артистом Василем Авраменком, управителем Школи Українського Національного Танку, щодо спільної праці на мистецькому полі в найближчій будуччині. Рішнео влаштувати ряд прилюдних виступів по головних містах Америки з українською піснею та українським балєтом. Проф. Олександер Кошиць береться відновити Український Хор під своїм проводом і виступити з ним в першу чіргу на великому українському святі для вшанування 200-літньої річниці народження Юрія Вашингтона, з початком травня в Ню Йорку. Опісля плянується цілий ряд таких же свят в ріжних осередках Злучених Держав та ряд свят Української Культури. В тих святах буде виступати також артист Василь Авраменко з Українським Балетом. — Хоч дірігентом Українського Хору стає проф. Кошиць, то однак технічну справу його організації переняв на себе артист Авраменко, як управитель Школи Українського Національного Танку.

ВИНАРОДОВЛЕННЯ РОСІЙСЬКОЇ ЕМІҐРАЦІЇ.

За довгий час свого побуту в Німеччині російська еміґрація сильно винародовилася. Російські ґазети, ресторани, театри, школи, що існували у великій скількости в перші роки побуту російських еміґрантів у Німеччині, тепер майже цілком щезли. Діти еміґрантів ходять до німецьких шкіл, говорять між собою переважно по німецьки. Навіть у найтісніших гуртках самих еміґрантських родин німецька мова витискає щораз більше російську.

ПРОПОНУЮТЬ КАНАДІ КУПИТИ ЛЯБРАДОР.

Уряд Нової Фунляндії запропонував Канаді офіціяльно, щоби вона відкупила територію Лябрадору за сто міліонів долярів. Уряд Канади не відкинув пропозиції, однак відповів, що не може тепер нічого в цій справі робити з уваги на фінансову депресію.

БОЛЬШЕВИК ЖИВЕ КРАЩЕ ВІД КНЯЗІВ.

Максим Ґоркий, славний російський письменник і горячий большевик, вернувся на зиму до своєї розкішної віллі в Соренто коло Неаполю в Італії і крамарі, прачки, та ріжні послугачі радіють. Одначе вони радіють не тому, що він большевик; про це вони мало дбають. Вони радіють, бо при Ґоркім можна добре обловитися. Ґоркий не є скупий; він платить за все вищі ціни, ніж хтонебудь над Неапольським заливом. З тої причини не люблять його околичні богачі, а головно власниця віллі, яку Ґоркий винаймає. Ця власниця, княгиня зі старого і славного роду, заледви може вижити в сусіднім домику коло Горкого, бо Ґоркий так всіх склепарів та послугачів зіпсував, що вони тільки йому услуґують. Суперництво з ним неможливе. Неаполь нераз глузує з того, що колишній російський босяк жие так по князівськи, що місцеві князі не можуть з ним рівнатися.

ЗПОЗА МУРІВ СТАНИСЛАВІВСЬКОЇ ДУХОВНОЇ СЕМИНАРІЇ.

Перемиський „Український Голос" подає слідуючу новинку:

Найновішим потягненням станиславівського владики є, що того року із щоденних молитов питомців викинув молитву за український нарід, а на її місце увів молитву за „управляюче начальство". Це скасування викликало велике обурення серед загалу питомців, головно І і II. року. Лише деякі осібняки з IV. року, чуючи близько жолоб та йдучи за словами о. віцеректора Василика, що „ексцеленція мають рацію", і що „питомці привикнуть до цеї молитви", підчинилися радо новому указови.

Вечером перед 1 листопада відправляються по всіх українських церквах панахиди за борців, що полягли за кращу долю народу. Та в станиславівській „Духовній Семинарії" не вільно відправляти панахиди. Цього року (1931) делеґація питомців I. року звернулася з просьбою до о. ректора Бойчука, щоби відправив панахиду. Та він слушну просьбу питомців назвав дикими претенсіями. Пів години пізніше закликав о. ректор питомців: Ґабрусевича (II. рік), Рибіцького, Салабана, Сенькова й Скалецького (всі з 1 року), віддав їм документи й казав опустити Семинарію, щоби не ширився „дух непослуху". Цим зарядженням не перестрашилися інші питомці й хотіли піти на панахиду до катедри. Одначе о. ректор пів години перед панахидою казав замкнути браму Семинарії на ключ. Цікаво, що ректорат, приказуючи питомцям молитися за управляюче начальство, пояснив, що хто не молився, має тяжкий гріх, бо „заперечує істоту Христа".

ТОРГУЮТЬ ПАВУКАМИ.

Старокраєва преса подає, що в столиці Польщі населення страшенно терпить від блощиць. Через те варшавський маґістрат виступив до боротьби з тою язвою і спровадив з Греції таких павуків, що полюють на блощиці і їх винищують. Наразі маґістрат тих павуків розмножує, а коли їх матиме велику скількість, тоді буде їх дешево продавати людям. Тимчасом на однім варшавськім передмістю появився недавно якийсь панок, що обходив хати і продавав нібито в імени маґістрату „грецьких" павуків. Кожний, кого стільки літ вже їли блощиці, охотно платив гроші, щоб лиш себе вратувати від того плюгавства. Але куплені павуки ані руш не хотіли нищити блощиць. Донесли це до маґістрату, що Греція ошукала Поляків, бо продавала фальшиві павуки. Тоді маґістрат заявив, що він, поперше, нікого ще з павуками на місто не висилав, а подруге, що Греція продала добрі павуки. Аж тепер зрозумів кожний, що купив собі звичайного польського павука, а заплатив за „грецького".

КЛОПІТ З ДУХОБОРАМИ.

В духоборських дистриктах у Британії Колюмбії (Канада) біля шкіл вартують як день так ніч вартівники, щоб берегти шкіл перед знищенням. В останніх днях варту ще скріплено, бо до одної школи кинено дві бомби, які однак не зробили шкоди.

ЯПОНІЯ ГОТОВА ОКУПУВАТИ ШАНҐГАЙ

КИТАЙЦІ ПРИПИНЯЮТЬ БОЙКОТ ЯПОНСЬКИХ ВИРОБІВ ТА ПРОТИЯПОНСЬКУ АҐІТАЦІЮ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — В шанґгайському порті тепер стоїть 10 японських воєнних кораблів з приготовленими до бою гарматами та залогами. Разом з тим Японці висадили на беріг 1,700 жовнірів з гарматами та скорострілами, додатково до постійної японської залоги в японській концесії. На морі стоїть японська літакова база, корабель з воєнними літаками, готовими кождої хвилини до бомбардування Шанґгаю. В найближчому японському порті Сасебо стоять ще 22 воєнні кораблі в повній боєвій поготівлі, щоб кождої хвилини вийти до китайських берегів.

Японці тепер чекають виконання Китаєм їх катеґоричної вимоги негайно припинити протияпонську пропаґанду, спинити бойкот японської торговлі в Китаю, а також розвязати всі протияпонські організації в Шанґгаю та взагалі в Китаю. Вразі невиконання цього ультимату Японці грозять окупацією Шанґгаю. Впершу чергу вони готові захопити в свої руки шанґгайську фортецю, арсенал та всі державні, міські й громадські установи.

Окупація Японцями Шанґгаю буде дуже тяжким економічним ударом по всьому Китаю. В Шанґгаю знаходиться 3,800,000 мешканців, а його порт обслугує територію Китаю з населенням до 200 міліонів осіб. Побіч того Шанґгай є головним китайським містом, через яке провадиться вся зовнішня торговля Китаю. Утрата Шанґгаю Китаєм загрожує йому страшними наслідками.

Европейські держави, котрі також мають свої концесії в Шанґгаю, тримаються невтрально й не втручаються до японської акції так довго, як довго вона не загрожує їх інтересам у Шанґгаю. Китайські купці просять китайську владу згодитися на вимогу Японії й припинити діяльність протияпонських орґанізацій та спинити бойкот японських виробів. Китайці вже розвязали деякі протияпонські орґанізації та закрили антияпонські ґазети. Отже є ознаки, що Китайці постараються задовольнити вимоги Японців, щоб не дати притоки до окупації Шанґгаю.

ГОТОВІ ДО МІЖУСОБНОЇ ВІЙНИ.

ТОКІО (Японія). — В шанґтунській китайській провінції ґенерали вже готові розпочати звичайну весняну міжусобну війну. Ріжні ґенерали та мілітаристи цієї провінції готові підтримати сепаратистичний рух ґубернатора Ген-Фу-Чу, котрий хоче правити своєю провінцією як самовладний диктатор, незалежний від центрального уряду Китаю.

МОСКВА ПРИЛИЗУЄТЬСЯ ЯПОНЦЯМИ.

МОСКВА (СССР). — Ґазета „Ізвєстія", що є офіційним орґаном радянського правительства, виступила з великою статтею в справі відмови Японією підписати з Росією ґарантійний договір. Ґазета признає, що Японія тепер в Манджурії є повним господарем, де вона буде правити при помочи васального уряду. З цього приводу ґазета вважає, що Японія лишиться тепер ізольованою серед світових держав. Але вона може знайти собі піддержкк лише в радянській Росії, коли змінить сучасний напрям своєї політики супроти Росії на прихильний.

Московська ґазета особливо підкреслює те, що Японія, стараючись опанувати також внутрішню Монґолію, формує там армію з російських білоґвардійців під проводом отамана Семйонова. „Ізвєстія" кажуть, що Японії не слід покладатися на білоґвардійців, бо вони можуть зрадити її в користь іншої держави, коли одержать вигідніші умови. Ґазета радить Японцям приняти пропозицію Москви й підписати ґарантійний договір з Росією, після чого радянська Росія буде одинокою державою, що підтримуватиме Японію на міжнароднім форумі.

АРЕШТИ НЕ ПОСОБЛЯЮТЬ.

БОМБЕЙ (Індія). — Не зважаючи на тяжку вязничну кару, яку влада накладає на активних ґандистів, бойкот британського краму та ріжних фабрикатів провадиться далі. Крамниці з британським крамом пікетують переважно жінки, які забороняють купувати британський крам.

Поліція арештує пікетчиків, але на їх місце негайно зявляються нові, що стоять в безконечних чергах, готові кождої хвилини змінити своїх товаришів. Пасивна боротьба з Анґлійцями, яку заповів Ґанді, точиться далі й не зменшується, не зважаючи на всі старання та заходи влади.

НЕСПОКІЙ В ЕСПАНІЇ ТРЕВАЄ ДАЛІ.

МАДРИД (Еспанія). — Не зважаючи на рішучі заходи републиканського уряду неспокій, викликаний комуністами, синдикалістами та анархістами, треває далі. В деяких місцях доходить до крівавих сутичок між поліцією та комуністичними аґітаторами й розаґітованими ними масами. В Барсельоні вбито поліцая підчас сутички поліції з комуністами. Таксамо вбито поліцая в Колблянчі. Уряд приготовився до здавлення загального страйку, який проголосили комуністи в цілій Еспанії.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

РОЗУМОВАННЯ ВЕДЕ ДО РЕФОРМИ І ЗЛУКИ

Ми є нарід чутливий. Коли тільки приходиться кому з нас говорити до народу в якійсь справі, то комітет віча, чи якого свята, вважає завжди за відповідне пригадати бесідникови, щоби щось сказав такого, щоби „нарід зрушити", бо інакше „не піде", себто: збірка не вдасться.

Можна би грати на сентиментах старого покоління Союзовців, і то добре грати, щоби їх переконати, що треба перевести реформу в У. Н. Союзі та треба довести до злуки відділів, щоби молоде покоління продовжувало роботу своїх батьків і дорожило всім тим, що нам дороге й святе. Та ми радимо нашим членам оставити тим разом чуттєвий бік справи, а підходити до справ реформи і злуки відділів з холоднокровною розвагою, з олівцем у руках, з математичним обчисленням, і в той спосіб зібрати по одній стороні тягарі, які евентуально спадуть на членів при реформі, а попри них поставити користи, які матимуть у Союзі по реформі. А коли кому що неясне, то не мусить вірити тому, що пишеться у „Свободі" та що кажуть головні урядники, але можна про те поспитати знавців асекураційного діла. Це можуть зробити відділи якоїсь місцевости, чи навіть поодинокі члени. А щоби провірити таку справу, вартує і понести кошт.

В першу чергу звертаємо увагу Союзовців на те, що писалося вже в нашім органі. Там були вже виложені користи, які матимуть члени з реформи і злуки відділів. А про це писалося в організаційних переписках і статтях на те, щоби члени це читали і щоби відділові урядники переводили на мітінгах з членами на ці теми дискусії.

Ми не допустимо тепер до ніякої реформи, якої самі члени не хотіли би мати. Державні закони наразі не змушують нас до реформи. Але ми самі хочемо змусити себе перевести у себе те, що є для нас ліпше. Бож ніхто собі не є ворогом. І У. Н. Союз не хоче бути ворогом своїм членам. Коли теперішня депресія доводить до цього, що сотки добрих членів тратять членство, бо не можуть вплачувати вкладок, а ми не є всилі цьому зарадити, то простий розум каже, що треба з біди витягнути науку і поліпшити нашу організацію, бо вона зі старими родами обезпечень не відповідає вимогам модерного часу і не притягне до себе молодого покоління; а без свіжого допливу не може ніяка асекураційна організація на світі, а тимсамим і наша, вивязатися зі всіх своїх зобовязань.

О. С.

ВЧІМСЯ ВІД НИХ

На порядку деннім знова стала справа Німеччини, де підносить голову Гітлер, який — а разом з ним майже всі політики німецькі, не виключаючи Брінінґа, — освідчуються, що Німеччина не може й не буде дальше зносити неможливих приписів економічних Верзалю.

Длячого я це все наводжу тут? Що нас безпосередно обходить спротив Німеччини?

Обходить, і то дуже. Бо вчить нас, **що значить — навіть позбавлена матеріяльних засобів — незломна воля нації.** Бо у нас в краю множаться голоси, які радять забути про все, схилити голову на плечі, і лають „дурнів", що підіймалися з мотикою на сонце, замісць братися до „реальної праці"... А тимчасом випадок Німеччини показує, що „дурні", які не спускають з ока своєї великої цілі в Німеччині зовсім не були такі дурні. От плік свіжих відомостей: „Депеш де Тулюз", впливова французька полуднева ґазета, приносить сензаційний артикул, в якім домагається не більше ні менше, а того, щоби Франція зробила „гарний жест" і зреклася всіх довгів Німеччини! Чекалося, що сей виступ викличе сильний спротив цілої французької преси. Тимчасом — пропозицію „Депеші" підтримала з захопленням ліва французька преса радикальна. Ціла ота преса гарячо підтримала ідею „Депеші", вірячи, що цей гарний жест, якби Франція на нього рішилася, — певно причинивсяби до сконсолідовання Німеччини, вратував би перед перемогою в ній скрайних націоналістичних течій і поміг би Европі стати економічно та політично на ноги.

Ще не пролунали голоси цеї преси, як знову виступив знаний французький патріот **Герве** в своїй „Віктуар" і не лише жадає скасовання всіх репараційних довгів, але і **зміни постанов Верзальського трактату,** особливо недогідних Німеччині. . . .

Певно, що офіційна думка французька не є за те все. Певно, що Ляваль упирається при старих домаганнях Франції, що випливають з пляну Йонґа. Але і він вже, що так скажу, в дефензиві. І він годиться вже на мораторію для Німеччини до 1933 року. Щож до інших держав, то по боці Німеччини стає Італія й Анґлія.

Ясно, що боротьба ще буде тяжка. Але здецидована постава Німеччини, великий зріст націоналістичного руху (Гітлеризму), з яким пертрактують вже і Гінденбурґ і Брінінґ, — показують, **якого звороту в громадській думці може доконати уперте й витревале обстоювання при своїх нарушених правах.** Це доказує, що варта — безнастанно повторяти, що з існуючим ладом ми не погоджуємося; що жадаємо рівноправности серед народів; що, хоч повалені на землю й зруйновані економічно, — свого права не виречемся...

Ось та політика, яку провадила Німеччина від самого вимушеного трактату в Верзалю аж до нині і яка поволі зачинає приносити наслідки: квестія ревізії Верзалю стає на порядку деннім европейської політики і з нього вже не зійде, поки не буде полагоджено це все на користь Німеччини.

Вчімся від цеї нації. **Не зрікаймося нічого!** Памятаймо про все! Нагадуймо про себе! **Не вдаваймося в песимізм!** Хто це потрафить, той доконає всього.

Переможеною є лише та нація, яка себе сама за таку визнала.

Ніякий культурний нарід не може обійтися без шкільного Товариства, яке в національній державі стає клітиною державно-освітного апарату, а в мішаній — доповнює її занедбання чи недогляди в освітній роботі. — Скількиж більше значіння для бездержавного українського народу має „Рідна Школа" в старому краю! Памятаймо на це!

—o—

Національним ідеалом українського народу перейметься дитина в Старому Краю тільки в „Рідній Школі". Тому піддержім завзято її змагання в її другому пів-столітті!

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ЯПОНЦІ ЗАДАЛЕКО ЗАГАНЯЮТЬСЯ.

Останні відомости з Далекого Сходу приносять вказівки, що японська імперіялілістично-военна ґрупа остаточно перемогла в Японії. Парлямент розвязано, а урядови напевно пощастить набути в новому парляменті для себе більшість, що складатиметься з представників імперіялізму та з японського мілітаризму. Для цього уряд має в своїх руках адміністративний апарат, а також сучасна активність Японців у Манджурії та в Китаю сприяє піднесенню шовіністично-воєвничих настроїв серед населення.

Та є небезпека, що Японія перечислиться. Занадто вона починає дратувати великі европейські держави й Америку своєю поведінкою в Китаю. Це зрештою може привести до того, що Японцям таки скажуть: Годі! А коли вони не спамятаються, то за цим можуть піти такі події на Далекому Сході, що з них може роздмухатися світова пожежа. Небо на тому Сході не прояснюється, а все більше захмарюється.

ЕВРОПА — ВУЛЬКАН.

Останніми днями европейські події набрали такого характеру, що вже не можна говорити, що Европа на вулькані, а треба сказати, що вона таки у вулькані, або ще краще: сама є вульканом. Німці відмовилися платити репарації, ріжні держави банкротують, в Еспанії починається те, що було в Росії перед поваленням Керенщини, а в Німеччині фашисти занимають позиції до останнього бою. Неспокій у Румунії, в Польщі, в Югославії; збільшується безробіття й неспокій у Франції й т. д.

В глибинах европейського вулькану щось вариться й він або вибухне скоро страшним потрясенням, або його кипуча лява вилиється в певному напрямку й потече, змітаючи все те, що стріне на свому шляху. Чи це буде вибух величезного вулькану й страшне потрясення, чи лише виплив ляви — не знати, але щось має статися в Европі. Здається, що вже нема там сил, котрі стрималиб катастрофу, яка може почати нову перебудову цілої Европи.

Українці особливо тепер повинні прислухуватися й придивлятися до того, що робиться довкола їх земель та на їх землях, щоби бути приготованими до відповідної хвилі.

НЕМА ПІКНІКУ БЕЗ СЕНДВІЧІВ.

Великий американський сучасний гуморист Вил Роджерс пише з Лондону, що він „відкрив секрет", чому льозанську конференцію в справі репарацій і боргів відложено на пізніше, а може й назавжди. Роджерс каже, що це властиво мав бути пікнік европейських держав, на який Америка мала принести кіш із сендвічами та з іншим їдлом і питвом.

Америка відмовилася принести той кіш. Отже не може бути й пікніку без нього, бо який же то пікнік, коли нема чого на ньому випити й закусити?

НЕ ЛИШЕ СЕНДВІЧІ, АЛЕ Й ПИРОГИ.

Роздаючи свої „сендвічі" для Европи, Америка щедро обдарувала ними й Польщу. Ось тепер довідуємося з новинок, що Америка позичила Польщі майже 310 міліонів долярів. Це для Польщі не лише добрі сендвічі, але й пироги. Може навіть саме життя й існування Польщі залежить від цеї позички, яку Польща позичила мабуть на „вічне віддавання", як вона взагалі робить ріжні обіцянки й видає векслі, щоб їх не виплатити ніколи.

Навіть опікунка Польщі, Франція, не втелющила так багато своїх грошей в ту державу, що зшита на велике „моцарство" з земель інших народів. А хто буде платити Америці, як не стане „Великої Польщі"? Бо вона позички робила на те, щоб панувати на чужих землях і використовувати їх та чуже населення для своїх, властиво польських великодержавних інтересів.

— По чім мама пізнала, що ти не милася?

— Я забула замочити мило.

ЩО ЇЛИ СПОРТОВЦІ ТОМУ 2,000 ЛІТ.

Спортовець дбає не лише про правильні вправи тіла, не лише контролює точно те, що торкається його тіла, а також, коли тренує поважно, то мусить відповідно до того відживлятися. Це не лише вимога наших днів, бо у старинних часах уже думали над „спортовою дієтою". Цікаво є пізнати „спортовий спис страв".

Зпочатку спортовцям у старинних часах вистарчали крім хліба та сира ще сухі фіґи, отже чисто веґетаріянська страва. Пізніше—після 500-го року перед Христом. — стали їсти й мясо. Їли житний хліб і мясо з вола, бика, кіз і серн. Небаром теж виринуло питання, чи спортовець має їсти багато чи мало. Згадували оповідання про героїв Геракля та Мільона, про якого говорили, що зїв молодого бика сам за один день, а приніс його на плечах до стадіону. Так принялася думка, що добре зїсти, значить мати велику силу. Тому чимраз більше приписували, що атлет мусить бути товстий. Одначе скоро цю думку закинули, бо з давніших атлетичних постатей сталися неформні мясні кольоси. Тому теж рішилися вернутись до простих харчів своїх предків. Що торкається напитків, то радили спортовцям пити якнайменше, а перестерігали передовсім перед алькогольними напитками.

Даймо змогу „Рідній Школі" в Старому Краю наладнати широку постійну мережу станиць рідного національного виховання на українських землях.

—o—

Кождий сотик, кождий даток
Нашій „Рідній Школі" в дар
Це майбутнього завдаток,
Це на ворога удар.

Рідна Школа — наша зброя,
Рідна Школа — це наш щит,
В Рідній Школі — міць героя,
Що неволю повалить.

—o—

Хоч бурі йдуть і громи бють
І в горю серце тоне —
Та вже не вбє нас вража лють,
Не розідять кордони.
Бо ясне сонце вже з імли
Зійшло на нашім полі,
Юнацтва тисячі зросли
У нашій „Рідній Школі".

В. Яргорин.

ВІДВОЙОВАНЕ МІСТО

(Історичне оповідання).

(1)

На невеликій полянці при потоці, що простував до притоки Самари Кільчика, зупинилося товариство з чотирох верхових Запорожців. Кождий з них мав ще по одному вючакови і по одній собаці. Вийшовши з ліса на полянку, позіскакували з коней, щоби розкласти огонь, пришкварити решту мяса, яке ще мали з собою, попоїсти і розглянутися за слідами звірини. То були запорозькі мисливі, що пірнули в ліси, щоби на зиму пристарати для себе запас мяса та на продаж троха кожухів.

— Сумніваюся, чи ми ще нині зможемо роззиратися за слідами, — промовив найстарший з товариства, трицятьлітній Запорожець Тома Зублович, позираючи на небо. — Бодай я так до смерти пив одну воду, як найдалі за пів години ми не будемо мати зливи і як стануть бити громи. Довго се не буде. Так що з того, коли затре всякий слід.

— І я думаю, що буде злива, — додав Зазуляк. — Ми, правда, не з соли, щоби на дощи розплистися, та все ліпше сидіти сухим і в ночи спати на сухім. Міркую собі, що буде найліпше, як зараз возьмемося до роботи, щоби було де перед дощем захиститися і мати сухий, теплий нічліг.

Воловецький і Явченко не сказали нічого. Значить, вони були тоїж думки, що оба їх товариші. Товариство зараз взялося до роботи, щоби поставити колибу ще заки пуститься дощ. На Запорожу ніхто не пускався до ліса або через ліс без сокири. Наші Запорожці зараз метнулися до роботи. Два рубали, два лупили зі смерек і з ялиць кору. Коли матеріял вже лежав на купі, впустили в землю два коли, закінчені вилками. Коли були високі три лікті і віддалені від себе чотири лікті. На вилках від одного до другого кола покладено поперечну жердку. Від жердки, оперті на ній по її обох боках, ішли скісно в один і в другий бік до землі тонші дручки і патики. На ті патики понакладано кору, злуплену зі смерек і гилля зі смерек. Так станула дуже скоро буда, чи колиба, в якій можна переждати на сухо хочби й хмаролом. Вгорі була діра, щоби нею міг свобідно виходити дим, як би в середині поклали огонь. Щоби на се мати сухе дерево, два товариші викінчували колибу, два рубали колоди дерев, повалених вітрами, і поліна носили до колиби. Коні попутали і пустили їх самопас. Одному коневи завісили на шию дзвінок. Се на те, щоби не довго шукати, як би коні залізли де в гущу, не полишаючи по собі тропи.

Ледви мисливська палатка була готова і в її середині на земли запалахкотів вогонь, пустився дощ. Не такий був грізний, як заповідався, та всеж таки мисливі були вдоволені, що над своїми головами мають дах. Стали ладити вечеру. Їх запас не великий був. Вчера й нині не прийшов їм під цівки рушниць жаден такий звір, якого мясо можна би їсти. Ще позавчера попали на ланю і вбили її. То була мабуть якась дуже старенька пра-прабабуня, бо хоч ті чотири Запорожці мали здорові зуби, то вони ледви гризли її мясо. З великим запасом такого твердого мяса вони не мали охоти тягатися, отже з лані взяли шкіру і тільки одну чвертку мяса. От, щоби лиш було на випадок, як би не вполювали нічого ліпшого. Що зїли зараз, те й зїли. Решти не можна було брати так, як вилупили зі шкіри. Дні були дуже горячі і мясо було би засмерділося ще до вечера першої днини. Запас на завтра і після завтра порізали на тоненькі платки, порозвішували до сонця і пішли викурювати лиса з його гнізда в земли. По двох годинах платки мяса вже були сухі, як тріски.

Тепер товариство мало тільки те тверде вялене мясо і паляниці, також тверді. Вони возили з собою мідяний горщок. В сім горшку принесли з потока води, до води вкинули вялену оленину і поставили на вогни. Хоч мясо було тверде, не довго варили, бо треба було скоро лягати, щоби встати ще заки стане сіріти. Зїли по кусникови недовареного мяса і по кусникови паляниці. Собаки дістали по кусникови не вареного, лиш вяленого, твердого як кість мяса.

Дощ устав. Коли інші пакали люльки і смеречину обчімхували, щоби з чатиння зробити собі мягке леговище. Воловецький пішов до недалекої, вже перегнилої колоди. Обернув її і став порпати. Випорпував черваки завгрубшки пальця і довгі на пару цалів. Назбирав їх до хустини і пішов над річку. З кишені добув гачки на мотузках. На гачки понасилював черваків, мотузки попривязував до гиляк. Вліз в річку і гилля повбивав так, що гачки з черваками не досягали дна. Таких нічниць наставив десять і вернувся до колиби.

В колибі два товариші вже лежали закутані в свої коци. При огни сидів Зазуляк, бо він зобовязався до першої варти. Його обовязком було не так сторожити, щоби яка біда не наскочила на сплячих, а тільки пильнувати, щоби не погас огонь. Запорожці в сих сторонах Запорожа були тепер безпечні, бо війни не було, Татари сюди не заганялися. Лише студені ночі бували прикрі, отже в колибі треба було докладати до огню цілу ніч. Звичай був такий, що кождий з товариства вартував чверть ночі. Годинника не мав жаден. Їх годинником було небо, вказівками місяць і зорі. Очевидно, як небо не було захмарене. Годин вони не рахували зі строгою точністю, бо й на такім годиннику годі було точно вичитати годину. Також кождому було байдуже, як довго він куняє при вогни. Як вартівника сон вже гнув до землі, то він не питав, чи його час вже вийшов. Розбуджував другого і сам лягав.

Зазуляк скоро став сонно кліпати очима і раз коло разу бородою стукати у свої груди. Він раптом з такою силою потягнув Павла Воловецького за ногу, що той схопився, сів і протираючи очи, спитав:

— Вже пора мені сидіти? Добре! Я вже виспався. Лягай на моє вже тепле місце.

Зазуляк ліг, його товариш сів коло огню. Павло Воловецький згорнув патиком грань на купу, на неї наклав свіжих патиків, свій коц розстелив коло огню, сів на нім і пакаючи люльку, патиком далі підгортав грань докупи. Коли так вже довго посидів, вийшов з колиби і глянув на небо. Зорі казали йому, що він вже має право зігнати з постелі другого спюха. Не зробив сего. Втягнув у колибу більшу колоду, поклав її на грань і ляг на свій коц. Лежав, та не спав. Час до часу сідав, підгортав грань і знов лягав. Хоч було ще цілком темно, з усіх сторін стали долітати ріжні голоси найріжнішої пташні. Деякі з них були знаками, що незабаром стане свитати. Павло став гукати:

— Гей, хлопці! Вставайте, спюхи! Вже по сім годин спите, ні раз не обернувшися. Ну! Вставати, кажу, бо вже пізно...

Товариші стали позіхати, витягатися, розгортати коци, в яких були закутані. Ще в полусні поприсувалися до вогню та стали крізь діру, котрою виходив дим, позирати на небо, щоби виміркувати пору і чи буде погода.

— Слухай, Павле! — Явченко промовив до Воловецького, протираючи очи. — Твій годинник мабуть зле накручений. Як ти кажеш, що вже пізно, то коли у тебе була північ? Хіба, ще заки зайшло сонце!

— Настав уха і слухай, які птахи вже співають, — відповів Воловецький. — За пів години буде свитати. Ще коби то Зазуляк нарікав на коротку ніч, то я не так дуже дивувався би, бо він бодай троха сидів при вогни. Ти ляг ледви смерклося і спав аж дотепер, полишаючи ласкаво мені опіку над огнем. Як з тобою Павло Воловецький, то можна безжурно спати цілу ніч. Правда?

Явченко розсміявся і каже:

— Ти справді добрий товариш. І Зазуляк несогірший. Де ви два, там третий і четвертий можуть спокійно спати. Іван і Павло вже подбають, щоби огонь не погас, та щоби зараз рано було на чім зварити сніданя.

— В ночі я двічі пробудився — промовив Тома Зублович. — Бачучи, що Павло сидить, не киваючися сонно, і жваво підгортає грань, я подумав собі, що йому не хочеться спати. Я, очевидно, не хотів змушувати його до спання, отже я сам спав далі. Я цікавий, що Павло, сидячи так і думаючи цілу ніч, вигадав на сніданя для нас. Я не велику маю охоту ще раз розтягати зубами і жувати ту підошву з мяса старенької олениці. Я волів би ту решту дати нашим собакам, хоч вже й вони вчера крутили носами, коли те стерво дістали на вечеру.

— Я й не силкувався вигадати щось, — відповів Павло. — Бачучи, що ти так солодко спиш і підсміхаєшся в сні, я не сумнівався, що тобі якесь добре снідання сниться.

— Тобою завидність не потрясла, коли ти вгадував, що щось добре мені бодай сниться? Мені приснилася тільки тверда оленина.

— Не приговорюйте собі, — перебив їх Зублович — а принесіть води, вкиньте до неї решту того оленячого ременя і поставте на вогни. Нема іншого мяса, то мусимо ломити собі зуби на такім.

(Далі буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

THE YOUNG GENERATION OF UKRAINIAN ORIGIN.

January 19, 1932.

Wilmington, Del.

Dear Editor:

Enclosed you will find the text of the speech which I made in the city of Philadelphia on Sunday, January 10, at the mass meeting held to protest against Polish terrorism.

A close study of various cities of America has led me to the conclusion that the Ukrainians of America as a group have not reached yet that importance which justly should be theirs.

Take, for instance, the word "Ukraine" or "Ukrainians". When one mentions that word to an American, one is met with an air of inquiry. No doubt, well-informed people have heard of Ukraine, but their knowledge is based on the accomplishments not of the Ukrainians of America but on those of the Ukrainians in Europe.

Now, this could be different as all those Ukrainians who have come to this country and have become American citizens, may find in the history of Ukraine many encougaging and soul-stirring events and circumstaces. It is only a superficial knowledge of the history of Ukraine, the country from which our fathers came, that makes that history appear so sad and discouraging. We are in habit of relating the terrible disasters of the invasions of Polovtsi, Pechenihy, Tartars, Poles, and Russians,—and we omit to mention what a powerful race this must be, what deep love to the native soil must have inspired them, if they withstood all those onslaughts on their land and have kept it for centuries. And what heroes, many of them unnamed, must have produced the heroic, centuries-long struggle of the Ukrainian people for the possesion of their land. Anyone who has the blood of Ukraine in him, may recall this with a thrill of pride, those ancient princes, the hetmans, the great commanders of the cossack period, also those great men of Ukraine, such as Taras Shevchenko, Ivan Franko and many others who did great deeds for Ukraine, too numerous to mention. To my mind it seems rather a shame that the memory of such great deeds and this great fact has been left out of the conciousness of Americans of Ukrainian descent.

We, the young Ukrainian generation, cannot blame for this our parents. They are not to blame. When they landed on the American soil, they were a lonely people in a strange land. They were ignorant of the land's language, of its customs. They had to earn a living. It was a hard struggle, and yet our praents slowly but surely overcame the innumerable obstacles they were met with on the American soil. Now we can enjoy the fruits of their labor, we live in the houses they built, go to churches they organized, learn in their schools, are insured in fraternities and sororities, read their newspapers. Through all those years of adversities they have managed to stick to teir own, refused to be converted to the other groups and nationalities. No wonder that they could find no time for spreading the knowledge of Ukraine among the people of America.

It is but of late that they have been able to make sudden invasion upon the American consciousness of Ukraine, by forming educational and political clubs which serve as a connection between the Ukrainians and the Americans. Therefore, it behooves us, the younger Ukrainian generation, to take up, and to carry on, their hard-fought task. If we fail in this, the responsibility will rest squarely upon our shoulders and not upon those of our parents.

How are we to carry on?

In the first place, a Ukrainian never forgets that he is a Ukrainian. Only a weakling pretends to be something else, a Russian or a Pole. A strong man or woman is never reluctant in admitting that he or she is a Ukrainian.

If your friend or listener shows ignorance of Ukraine, be alert to supplement this. Let the public know that you are an American of Ukrainian descent, that you have the blood of the great Ukrainian people.

Use some of your spare time to study the Ukrainian language, history and customs. In this way you will be able to get a better understanding of Ukraine, and you will learn to love and respect everything that was dear to our parents and forefathers.

Whenever an affair or a celebration is given in honor of national heroes, there are among us some who have the nerve to say, "why should I go there? Why should I pay a tribute in honor of those heroes and those dead? What did they do for me?" Well, friends, those heroes and those fallen dead didn't look at it that way. When they heard their country's call they answered the call each. They left behind them their fathers, mothers, sisters and brothers, wives, children, their beloved friends, everything they owned, got up, shouldered their guns and with a sung in their heart, a smile on their lips, marched bravely to the front. War is hell, and still they din't give up. Nothing could stop them. They knew only one slogan: Give us freedom, or give us death. Freedom meant happiness for the country Ukraine and its people. They never gave up fighting. Only those gave up whose bodies were shattered to pieces by bullets.

So, dear friends, whenever there is such an affair or a celebration given in honor of those heroes and those who fell in the struggle for Ukraine's freedom, we give our full support, moral and financial.

We also support various Ukrainian organizations, institutions, churches, schools, newspapers, and those who work for them: officers, teachers, composers, writers. By doing so, by helping various clubs, fraternities, sororities, we bring ourselves to the front of the public eye.

By doing this, the young Ukrainian generation makes the American public a Ukraine conscious. To do it still better, we, the younger generation, must get together, get organized. All this will obviously assist greatly the Ukrainian people in their struggle for liberty.

The world today is in a state of unrest, ready for a change. Now is the time to act. The young generation must make a good job while the doing is good, just as a good blacksmith strikes the iron while it is hot. Let us strike now when the enemies have quartered the land of our forefathers and their armed bands overrun the country. Ukraine soon will win her freedom, and then we will be happy in the conviction that we, too, have contributed to the great cause of human freedom.

IVAN HRYNYSHYN.

—o—

СТАВАЙМО В РЯДИ!

Ще не загоїлись рани по „пацифікації", ще могили невинних жертв польської „культури" не поросли травою, ще не замовк плач матерей і стогін батьків, ще чути на українських землях плач осиротілих немовлят, а Польща далі гуляє на наших рідних землях і динамітом розбиває гроби, в котрих спочивають останки наших борців за волю українського народу.

Чи є де в світі нарід подібний до Польщі, щоби не шанував могил у котрих спочивають останки людини?

Всі народи на світі, які мають хоч трошки людяного чуття, віддають честь і свому противникови, коли він згине в боротьбі за свою вітчину, чи свою державу. Польща одна в Европі того міжнародного, людського, хоч неписаного закону, але тим більше вищого, бо морального, не годна навчитись.

Польща думає знищити наш нарід за всяку ціну, хоч тепер дещо плян змінила, діставши поличника від світової опінії в часи пацифікації. Вона тепер узялась знищити нашу молодь, наш цвіт, нашу надію, нашу будучність.

Польща хоче переконати світову опінію своєю підлою Вона замикає нашу молодь у кримінальники, шпіони й т. п. Вона замикає нашу молодь в тюрми й вигадує всякі злочини, про які наша молодь нічого не знає. Вогнем і розпаленим залізом змушують нашу молодь признаватись до річей і до проступків, про котрі наша молодь нічого не знає. Відтак скатовані жертви ставлять перед суд, а суд засуджує їх на смерть або тяжку вязницю на довгі роки. Отак Польща поступає й систематично нищить наші молоді сили. А що ми на це? Чи ставимо ми дійсно трівкий фронт цілого нашого народу проти польського наїзду не лише на наші землі, але й на терені світового життя, де Польща старається всіма силами плямувати український нарід, оббріхуючи його? Ми, а впершу чергу молодь, повинні витворити таку силу, щоб вона дала відповідну відсіч нашим ворогам. Для цього треба творити міцні й рухливі організації. Ми не можемо позволяти, щоб Лях плював нам в очи перед цілим світом і мордував наших братів у Рідним Краю, називаючи їх зрадниками. **Польща не є нашa держава** і ми мусимо світ переконати, що це так. На всі ляцькі заходи наша відповідь для Польщі є: ставаймо в ряди!

Задаймо Польщі смертельний удар нашою єдністю й нашою органiзованістю, биймо наших ворогів.

Сурма нас кличе до бою! Ставаймо в ряди Січовиків.

Головна Управа Чорноморських Січей в Америці кличе всіх, хто чується правдивим Українцем, в ряди Січей. З Українцями ніхто не буде числитися так довго, поки ми не покажемо світови, що маємо зорганізовану силу, котра кождої хвилі готова до боротьби за волю й суверенність України.

Наша програма є така:

1. Чорноморська Січ є організація безпартійна. Вона не мішається до жадних партійних, ані релігійних справ; не є й ніколи не може бути зброєю для ніяких партійних, ані релігійних цілей.

2. Чорноморська Січ є організація, що всіми силами має пособляти українському народови здобути державу Україні.

3. Чорноморська Січ є організація народня, а тому всю свою силу й працю спирає на українськім народі.

4. Наш клич: Україна для Українців у суверенній державі зі свободою і справедливістю для всіх і т. д.

До Січової Організації може і повинен належати кождий Українець та Українка від 16-го року життя, без ріжниці поглядів політичних, релігійних або партійних.

До Чорноморської Січи можуть і повинні належати всі товариства, котрі мають не меньше як 6 членів, і поодинокі члени, котрі викажуться свідоцтвом двох товариств даної місцевости, що він, або вона, є щирим Українцем і є охочі органiзувати тов. Чорноморська Січ.

Головна Управа кличе всіх Українців у Злучених Державах Америки й у Канаді, ставати в січові ряди Чорноморської Січи. Кличемо до всіх охочих, вірних синів України: **„Вставайте, кайдани порвіте і вражою злою кровю волю окропіте".**

Кличемо всіх щирих Українців, щоби подали свої проекти, поради й вказівки, в який спосіб та як найкраще на їх думку органiзувати січову організацію, щоби ввесь український загал мав до неї довіря й піддержав Чорноморську Січ як свою організацію.

Просимо всі українські часописи передрукувати цей наш заклик, а всі листи в цій справі прошу писати на адресу:

Ukrainian Athletic Ass'n
of America,
33 Continental Ave.,
Belleville, N. J.

Т. Рудий, гол. писар.

Дві приятельки стрічаються після довшої розлуки.

— Я чула, — каже одна — що ти знову вийшла замуж. Чи ти щаслива?

— Дуже!

— А твій чоловік?

— Також. Та хай би попробував бути нещасливим!

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Протестаційне віче.

У неділю, 3. січня б. р., відбулося в нашій громаді протестаційне віче в справі засуду польським судом на смерть українського студента Дацишина, а інших на довгі роки тяжкої вязниці.

У церкві о. Е. Сидоряк закликав усіх громадян зійтися до церковної салі, щоб запротестувати проти нечуваного звірства над безборонним українським народом. Негайно по Службі Божій зійшлося до салі поважне число людей, а о. Е. Сидоряк розпочав віче, сказавши до зібраних пару щирих слів для вияснення причин і мети скликання цього віча.

Громадянин Віктор Осухівський прочитав протест, який був виготовлений для розіслання до всіх культурних народів і держав. Гр. В. Осухівський взивав усіх до спільної боротьби проти ворогів, щоб, не зважаючи на власні партійні переконання, всі йшли проти ворогів одним фронтом та зложили свої жертви на боротьбу з Ляхами, що точать кров з живого українського народу.

Гр. Іван Коцура таксамо сказав до зібраних про те, що ляцька „пацифікація" зробила на Лемківщині. Там також польські тортури допікають нашому народови і нищать його на кождім кроці в ріжний спосіб.

Гр. Гаврило Туркевич взивав, щоб хто скільки може, помагав січовим борцям, які поклали собі за ціль у відповідний час повстати й ворога з українських земель вимести раз на все. Тоді українська земля стане вільною від Дону аж до Карпат.

Михайло Гусак прочитав лист, який він дістав з сяніцького повіту, що й там польські дідичі з деякими кацапами доносять до польського старостa ріжні скарги на Українців і перешкаджають в голосованню на українську сторону. Та Українці все таки беруть верх і перемагають своїх ворогів.

На покриття коштів зібрано $14.60.

Дм. Оринич.

Анґлієць, Француз і Шотляндець постановили уладити складкове снідання. Визначеного дня зявився точно Анґлієць і приніс зі собою скриньку гомарів, Француз приніс кіш шампанського, а Шотляндець привів зі собою жінку й діти.

—o—

„Хвилина темряви".

Чоловік вернувся до дому й каже до жінки, яка напотемки сидить з приятелем:

— Щож ви тут робите в темряві?

— Серденько, ми хотіли так пошанувати память Едісона — відповідає жінка.

—o—

Стрічаються два біржевики:

— Ти чув про нову недугу очей?

— Якаж це?

— Люди не бачать грошей.

ПОДЯКА

Родина бл. п. о. Йосифа Пелеховича складає отсим найщирішу подяку всім його знакомим і приятелям за висказані слова співчування і розради для родини у їх великім смутку. Зосібна складає щиру подяку Всч. о. Денисови Кульматицькому, парохови Української Церкви Пресвятої Діви Марії в McKees Rocks, Pa., за похоронні відправи, як також за його опіку і розраду, яку він оказав нам в днях похорону.

Висказуємо велику вдячність Вп. Панови Петрови П. Кані, українському погребникови в McKees Rocks, Pa., як також Вп. Пані Кані за їх услуги в похороні і за щиру опіку в їх домі родиною бл. п. о. Йосифа Пелеховича.

Щиро дякуємо Вп. Панови Іванови Євусякови за відступлення цвинтарної площі, де зложено тлінні останки бл. п. о. Йосифа Пелеховича.

На руки Вп. Пана Семена Костецького, як предсідателя, складаємо свою щиру подяку кураторам Української Церкви Пречистої Діви Марії в McKees Rocks, де відбулися всі похоронні відправи.

Щиро дякуємо слідуючим Вп. Панам за услуги при домовині, а іменно Андрієви Гальчакови, Семенови Салаковичеви, Василеви Ґаврикови, Павлови Паньчакови, Михайлови Храпцьови, Николаеви Паньчакови, Василеви Рудавському, Петрови Паньчакови, Юрієви Возьникови, Дмитрови Сидорови і Дмитрови Лабі.

Урядникам Товариства Св. Володимира, Відділови Українського Народного Союза, а іменно Андрієви Гальчакови як предсідателеви, Василеви Рудавському, секретареви, Павлови Панчакови, касієрови, як також всім членам Товариства щиро дякуємо за цілонічну асисту при тлінних останках бл. п. о. Йосифа Пелеховича.

Зосібна щиро дякуємо слідуючим Товариствам в McKees Rocks, і їх урядникам та членам за участь в похороні, а іменно: Товариству Св. Володимира, Відділови Українського Народного Союза, Товариству Св. Василія Великого, Відділови Провидіння, Відділови 227 Українського Робітничого Союза, Товариству Св. Димитрія, Відділови Народної Помочі, Товариству Музичному Українського Робітничого Союза і Українській Громадській Банді.

Слідуючим Вп. Панам і Паням щиро дякуємо за їх услуги і співчуття, а іменно: Володимирови Шостачкови і Даниловi Андрейчинови з McKees Rocks і Стефанови Ягеллі, Даньковському, Григорієви Телепови і сестрам Жила з Carnegie.

На конець складаємо щиру подяку всім громадя- з McKees Rocks і з Carnegie, які виявили таку велику любов до бл. п. о. Йосифа Пелеховича своєю такою численною присутністю на похоронних відправах і при відпровадженню тіла на вічний спочинок та які потішили нас у тім великім горю щирими словами.

Родина бл. п. о. Йосифа Пелеховича.

ВІДОЗВА

до міщан і селян міста Ходорова й повіту.

Повідомляю Вас, що я отримав від емиритованого радника суду, п. А. Саляка, голови Народного Дому і Рідної Школи у Ходорові, два письма з просьбою о матеріяльну поміч на розбудову Українського Народного Дому і Рідної Школи, яка міститься в Народнім Домі. Треба нам усім занятися цею справою, скликати загальні збори і вибрати комітет, котрий займеться переведенням збірки на ту ціль.

Дорогі Браття і Сестри! Допоможіть добрій справі. Пишіть по інформації на таку адресу:

Стефан Саляк,
1121 Revere Ave., Bronx, N. Y.

НОВОЧАСНИЙ РОБІНЗОН.

18 літ на безлюдному острові.

Найбільш сензаційні оповідання пише само життя. Бувший старшина німецької маринарки, Розенман, опинився на далекім безлюднім острові Мікронезії. Англійський летун Едвард Нормен мусів осісти на цьому острівці серед Тихого океану.

Як Розенман там дістався, не довідуємося зі звіту англійського летуна Нормена. Щойно як переглянемо хроніку афер минулих літ, знайдемо відгадку. Розенман оженився був із одною з найкращих і найбогатших жінок західної Німеччини. Жінка стала зраджувати чоловіка з його найліпшим приятелем. Вкінці втекла з дому. Розенман знову вернувся до маринарки, яку був кинув; його іменували старшиною торговельного корабля. Одного дня Розенман пропав. Із харчами та мисливською рушницею й кількома пакетами шроту всів він у Нумеї (в Новій Каледонії) на вітрильний човен в одежі з білого полотна, яку носять старшини маринарки в тропікальних країнах, і пропав без вісти.

Було це в 1913 році! Родина шукала Розенмана, детективи перешукали Нову Каледонію, Австралію, Нову Ґвінею, китайські побережа й Індо-Китай. В часописах появилися зазиви до Розенмана, щоби вертався та перейняв спадщину. Розенман не відзивався.

Минули літа. Шріт Розенман давно вистріляв, одяг подерся; він став ловити звірину на сильця, трівожно піддержував огонь у своїй хатині, все загроженій хуртовиною, щоби не погас. Із ніким не говорив, нікого не бачив, не мав ніодної книжки ні газети, не знав нічого про війну, нужду, кризу й голод в Европі.

Нараз злетів тут літак Англійця. На пустельника падуть питання й відповіди. Коли, з трудом пригадуючи собі, питається про цісаря, пільот відповідає: „Цісар? Таж Німеччина є републикою!"

Чи Розенман хотів би вернутися, колиб трапилася нагода? Він відповідає: „Ні!" Хоче лишитися сам, такий самітний, як був 18 літ.

Тих небагато годин, що їх провів Англієць, щоби направити літак, принесли Розенманові стільки нових вражінь, що потребуватиме цілих місяців, щоби їх засимілювати і переробити в своїм уже повільнім, отяжілім умі. А потім знову вернеться до положення, в якім застав його Англієць: до стану на пів звіринного. Нічого не знатиме й ніщо його не буде цікавити, лише голод, дощ, сонце, ніч.

Без часу й думки житиме цей чоловік, якого тому 18 літ зломила віроломна жінка.

В банку.

Бос (до касієра): Пане Кубрак, скільки разів маю вам говорити, що добрий касієр ніколи не лишає отвореної каси.

Касієр: Таж у нашій касі нема грошей!

Бос: Саме тому! Чи люди мусять знати, що в ній нема нічого?

—o—

Бабуся (до внука, який приїхав по неї на залізничий двірець): Щож твій татко сказав, як довідався, що я приїжджаю?

Внук: Ах, бабусю, мама татові-ще зовсім про те не говорила. Тато й так уже був хорий останніми днями.

—o—

Над морем.

Марійка: Скажи мені, Ірко, що маю робити. Юрко вже двацять хвилин є під водою й не показується.

Ірка: Я на твоїм місці перестала би на нього чекати. Все мусить мати свої границі.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Дар „Просвіті".

Товариство „Запорожська Січ", відділ 317 У. Н. Союза, виасиґнувало з власної каси дар на „Просвіту" у Львові в сумі 10 долярів. Гроші переслано до Краю через Обєднання.

Г. Моздір, предс.;
І. Кішак, касієр;
М. Даньків, секр.

—o—

БОСТОН, МАСС.

Патріотичне товариство.

На річних зборах Товариства „Запорожська Січ" ухвалено виасиґнувати з каси $25 і призначити для інвалідів, а других $25 призначити на Рідну Школу та стати членом-добродієм Рідної Школи. Крім того ухвалили члени зложити від себе $25 як новорічний дар на Рідний Край. Рівнож рішено попирати далі боєву акцію. Урядниками товариства були і є громадяни: Дмитро Пищак, С. Бойко, С. Чопик, І. Масний і інші.

Я маю також честь бути членом цього Товариства й уважаю за потрібне сказати про нього кілька слів.

Насамперед зазначу, що з цього Товариства повстав 238 відділ У. Н. Союза, а майже всі члени відділу є членами Запорожської Січи, яку засновано перед 18 роками заходами громадянина І. Чопика, Петра Боднара, Пилипа Боднара й інших.

Товариство поклало собі за ціль давати членам бенефіти і виховувати їх і їхніх дітей на добрих українських громадян.

Товариство зорганізувало також церковну громаду і завдяки йому громада має церкву і галю без жадного довгу, а крім того ще й $10,000 готівкою. Це є на американсько-українські відносини небувале явище.

Товариство відзивалося завжди дуже охочо на всі заклики рідного краю і давало краєви матерьяльну і моральну допомогу, орґанізуючи віча, концерти, і збираючи жертви на допомогу боротьбі з окупантами наших земель.

За добрими батьками пішли і їх добре виховані діти. Молодіж наша теж орґанізується. Зорганізовано її наразі в Співацький Кружок і в Клюб Танцюристів.

Товариство наше переходило ріжні кризи, але все те видержало й сьогодні може повеличатися гарними успіхами своєї праці і $3,000 в касі.

Отсе подаю як примір чесної, розумної й патріотичної праці, яку варта наслідувати. Таких товариств треба нам в Америці якнайбільше.

Н. Давискиба.

—o—

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

На ратунок „Просвіти".

Дня 8. грудня 1868 р. основано у Львові Товариство „Просвіта", яке названо цілком слушно матірю українських народних організацій в старім краю.

Отсе товариство має за собою великі заслуги в освідомленню нашого народа. „Просвіти" треба далі, щоби мостила нашому народови шлях до волі.

Тепер „Просвіта" опинилася в дуже скрутному матеріяльному положенню. Але вона видержала не одну катастрофу і ми віримо, що наш нарід не дасть їй і тепер загинути.

Товариство „Просвіта" звернулося також до нашої іміграції з просьбою о позичку і дар на покриття довгів. Отсе і дає притоку Товариству „Просвіта" в Джерзи Сіти поширити акцію в справі допомоги „Просвіті" в старім краю. В тій справі відбудуться наради вечером, дня 3-го лютого, під ч. 54 Вен Винкл евеню. На нарадах наше громадянство з Джерзи Сіти матиме нагоду висказати свої думки в справі зорганізовання допомоги.

К. Піддубчишин, секр.

—o—

ВИЛМІНҐТОН, ДЕЛ.

Збірка на Рідний Край.

О. І. Костюк вислав через Обєднання $40, з котрих призначено: $20 на Рідну Школу і $20 на УВО.

Вписались яко члени Рідної Школи й зложили: по $1: М. Гец, І. Гринишин, М. Чорний, О. Прокоп, М. Мальговський, М. Губас, Т. Ґула, о. І. Костюк, А. Хадай, Д. Фабрика, С. Мисливець, П. Гринишин, П. Сас, М. Кравчишин, І. Патриґа; по 50 ц.: М. Маєр, Г. Косовський, Й. Скочипіс, О. Василюк, І. Гичка, М. Базилюк.

На УВО зложили: по $1: о. І. Костюк, С. Мусійчук, І. Маєр; по 50 ц.: С. Рубас, М. Ґарасим, М. Андрусишин, Т. Сива, С. Мисливець, Д. Качмар, М. Рубиш, Й. Бранґілевич, а решта дрібними датками.

Колектували: М. Гец, М. Заячковський, І. Гринишин і П. Сас.

о. І. Костюк.

— Чи ви могли би мені сказати, скільки може мати літ ця пані у селскіновім футрі?

— Ні, та виглядає так, що вона має два рази більше ніж має.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН І ДОРОГОЦІННОСТИ З МІСТА ОПАР.

(48)

Тарзан виліз на високе дерево. Заховавшись, він почав звідти придивлятися до того, що робилося в таборі. Тарзан бачив багато наметів, між якими вешталися люди. Тарзан усе думав побачити серед них того, що захопив його блискучі камінці й з ними втік сюди. Тарзан знав свою силу й зручність у джунглях, але він знав також і межу своїх можливостей при зустрічі з людьми. Тому він рішив шукати свого ворога крадькома.

Коли наступила ніч, Тарзан зліз з дерева. Підкрався до паркану й при помочі линви, яку вже давно зробив з трави та з ріжних ростин, він переліз у табор. Тут почав нишпорити по наметах, сподіваючися в цей спосіб таки натрапити на того, що вкрав його дорогоцінности. Це пошукування було дуже небезпечне, та Тарзан небезпеки не боявся. Адже він виріс серед небезпеці. Навіть у Лондоні він не був безпечний.

Тарзан шукав свого ворога по запаху. Він винюхував усі намети. Біля одного намета почув запах того, кого шукав. Всунувся до намета й тут почув ще сильніший запах з його ліжка. Як лютий звір кинувся він до ліжка, але там крім накривала не було нічого. Перекинувши все догори ногами, Тарзан переконався, що його камінців тут нема. Поспішно побіг до інших наметів. Одного разу він почув запах жінки, що ніби трохи пригадав йому минуле.

Не знайшовши злодія, Тарзан перебрався назад через паркан у джунглі й рішив далі шукати поза табором, недалеко від нього. Тарзан відвідав намет Вепера, саме в той час, коли він пішов до лейді Ґрейсток. Дикун, що стояв на чатах біля намета Джейні, пропустив Вепера туди без перешкод, бо знав, що Вепер був помічником Зека. Вепер покликав у темноті лейді Ґрейсток, але відповіди не було. Засвітивши, він побачив, що в наметі нема нікого.